

SELEFİLERİN AKSA TUFANI OPERASYONU'NA YAKLAŞIMI*

İsmail YAŞA**

ÖZ: İslami cemaatler ve gruplar arasında Hamas'ın askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları tarafından 7 Ekim 2023 günü sabahı gerçekleştirilen Aksa Tufanı Operasyonu'nu destekleyenler olduğu kadar eyleme tepki gösterenler de olmuştur. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı Selefi grupların Aksa Tufanı Operasyonu'na nasıl yaklaştığı sorusuna cevap vermek; Cihatçı Selefiler, Sahve Selefilere ve Medhali Selefilere Aksa Tufanı Operasyonu'nu destekleyip desteklemediklerini ve görüşlerinin altında yatan sebepleri ortaya koymaktır. Çalışma bu soruya söz konusu grupların yayınladığı bildiriler ve önde gelen isimlerinin açıklamaları üzerinden cevap vermeye çalışacaktır. Çalışmanın temel argümanı bu üç Selefi grubun Aksa Tufanı Operasyonu'na yaklaşımlarının farklı olduğudur. Bu farklılık söz konusu grupların Müslüman Kardeşler Cemaati'ne ve cemaatin Filistin kolu kabul edilen Hamas'a yaklaşımlarındaki farklılık ile cihat, din-devlet ilişkileri ve yönetime itaat gibi konulardaki görüş ayrılıklarından kaynaklanmaktadır.

ANAHTAR KELİMELE: Hamas, İsrail, Aksa Tufanı, Selefiler, Mescid-i Aksa.

The Salafis' Approach towards al-Aqsa Flood Operation

ABSTRACT: Among Muslim communities and groups, many have supported Tufan al-Aqsa (Operation al-Aqsa Flood) carried out on the morning of October 7, 2023, by the al-Qassam Brigades, the military wing of Hamas, while others reacted negatively towards it. In this regard, the aim of this study is to answer how Salafi groups approached Operation al-Aqsa Flood; whether Jihadi Salafis, Sahwa Salafis, and Madkhali Salafis, and the reasons behind their positions. The study will try to answer this question by examining the statements released by these groups and the remarks made by their leading figures. The main argument of the study is that these three Salafi groups differed in their approach towards Al-Aqsa Flood Operation. These differences stem from their varying attitudes toward the Muslim Brothers and Hamas, which is considered its Palestinian branch, and from their disagreements on issues such as jihad, state-religion relations, and obedience to rulers.

KEYWORDS: Hamas, Israel, Al-Aqsa Flood, Salafis, Al-Aqsa Mosque.

* Bu çalışmada yazarın Prof. Dr. Ramazan Yıldırım danışmanlığında hazırladığı "Selefi Teolojinin Suudi Arabistan Politikalarına Göre Değişimi" başlıklı tezden yararlanılmıştır.

** Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri, Kelam Ana Bilim Dalı, İstanbul/Türkiye, ismailyasa@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-1474-7522

1. GİRİŞ

İslami Direniş Hareketi ya da kısa adıyla Hamas'ın askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları başta olmak üzere Filistinli direniş grupları 7 Ekim 2023 Cumartesi günü sabahı Gazze Şeridi sınırı geçerek İsrail ordusuna ait üslere ve sınıra yakın bölgelerdeki Yahudi yerleşkelerine baskın düzenledi. İsrail ordusunun, güvenlik ve istihbarat teşkilatlarının beklemediği bir anda gerçekleştirilen sürpriz baskında İsrailli çok sayıda asker ve sivil hayatını kaybetti. Filistinli direniş grupları İsrailli onlarca askeri ve sivil esir alarak Gazze Şeridi'ne götürdü.

İsrail ordusu Filistinli direniş gruplarının gerçekleştirdiği şok baskının ardından Gazze Şeridi'ne yoğun bir şekilde hava saldırıları düzenlemeye başladı. Bir süre sonra karadan da Gazze Şeridi'ne giren İsrail ordusu meskûn mahalleri, çarşıları, camileri, hastaneleri ve okulları vurarak çok sayıda katliam gerçekleştirdi. Filistinli direniş grupları karşısında ağır kayıplar veren İsrail ordusunun intikam amacıyla düzenlediği ve masum sivilleri hedef alan saldırılarda binlerce Filistinli şehit oldu ve on binlercesi de yaralandı.

Selefi grupların Filistin davasına bakışı ve Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilgili birçok akademik çalışma yapılmıştır. Muhammed Hüseyin Mercan, Filistin direnişi tarihinde dönüm noktası olarak nitelediği Aksa Tufanı Operasyonu'nun yansımalarını ele almış, eylemin direniş felsefesinde bir sıçrama teşkil ettiğini belirtmiştir (Mercan, 2024). Talha İsmail Duman, Cihatçı Selefilere Filistin davasına yaklaşımını İkinci İntifada ve Furkan Savaşı bağlamında incelemiştir (Duman, 2025). Bu çerçevede çalışmanın amacı ise Cihatçı Selefiler, Sahve Selefilere ve Medhali Selefilere Aksa Tufanı Operasyonu'na yaklaşımlarını analiz etmektir.

İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın ve diğer direniş gruplarının 7 Ekim 2023 sabahı gerçekleştirdiği eylem hem Filistin'de ve hem de Filistin dışında farklı tepkilere yol açmış, eylemi destekleyenler olduğu kadar eleştirenler de çıkmıştır. Dolayısıyla çalışmada Cihatçı Selefiler, Sahve Selefilere ve Medhali Selefilere yaklaşımları üzerinden şu sorulara cevap aranacaktır: Selefi grupların Aksa Tufanı Operasyonu'na yaklaşımları arasında farklılıklar var mı? Her bir grubu diğerlerinden ayıran özelliklerin bu farklılıkların ortaya çıkmasındaki rolü ne? Söz konusu üç grubun Müslüman Kardeşler Cemaati, küresel cihat, din- siyaset ilişkileri ve yönetime itaat gibi konulardaki görüşleri Aksa Tufanı Operasyonu'na yaklaşımlarını etkilemekte midir?

Çalışma üç ana başlıktan oluşmaktadır. Öncelikle Aksa Tufanı Operasyonu ve önemi hakkında bilgi verilmekte, daha sonra Selefilere gruplandırma ve tasnif sorununa değinilmektedir. Ardından da Cihatçı Selefiler, Sahve Selefilere ve Medhali Selefiler hakkında bilgi verilmekte ve her bir grubun Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilgili görüşleri aktarılmaktadır. Çalışmada yöntem olarak her üç grubun Aksa Tufanı Operasyonu'na yaklaşımları belirlenirken yayınladıkları bildiriler ve önde gelen isimlerinin açıklamaları esas alınmakta, söz konusu yaklaşımın grubu diğerlerinden ayıran görüşlerle bağlantısına işaret edilmektedir. Çalışmada basılı kaynakların yanında özellikle Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilgili

gelişmeler ile Selefi grupların ve şahsiyetlerin açıklamalarına atıf için internet sitelerinden ve sosyal medya paylaşımlarından da yararlanılmaktadır.

Selefi grupların ortak görüşleri olduğu kadar çeşitli konulara ve olaylara yaklaşımlarında aralarında derin görüş ayrılıkları da bulunmaktadır. Bu nedenle aralarında görüş ayrılıklarının olduğu herhangi bir konuda Selefilere mal edilmesi yanlıştır. Bu çalışma, Aksa Tufanı Operasyonu gibi önemli bir olayda Selefi gruplardan önde gelen üç grubun yaklaşımlarına ışık tutarak söz konusu gruplarla ilgili literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

2. AKSA TUFANI OPERASYONU

İzzeddin el-Kassam Tugayları Başkomutanı Muhammed ed-Dayf, 7 Ekim 2023 Cumartesi sabahı yayınladığı sesli mesajla İsrail'e yönelik "Aksa Tufanı" adıyla askeri operasyon başlattıklarını açıkladı. Hamas'a ait el-Aksa televizyonunda yayınlanan mesajda operasyonun İsrail'in Filistin halkına yönelik cinayetlerinin devam ettiği ve uluslararası hukuku yok saydığı, ABD ve Batı İsrail'i desteklerken uluslararası toplumun cinayetler karşısında sessiz kaldığı bir ortamda gerçekleştiğine işaret edildi. El-Kassam Tugayları'nın işgalcilerin cinayetlerine son vermeye karar verdiğini ifade eden Muhammed ed-Dayf, Batı Şeria, Kudüs ve 1948'de işgal edilen topraklarda yaşayan Filistinlilerden de Mescid-i Aksa'ya destek için intifada başlatmalarını istedi (*Risâletun savtiyyetun li kâidi'l-Kassâm*, 2023).

Muhammed ed-Dayf'in mesajının yayınlanmasından kısa süre sonra İslami Cihad Hareketi de Hamas ile birlikte hareket edeceğini duyurdu. Bu sırada Filistinli direnişçilerin paramotorlarla ya da dikenli telleri sökerek Gazze Şeridi sınırını geçtiklerini gösteren video görüntüleri gelmeye başladı. Direniş gruplarının İsrail'i gafil avladığı saldırılar Filistinliler tarafından coşkuyla karşılandı. Hamas Hareketi Siyasi Ofisi Başkanı İsmail Heniyye ve hareketin önde gelen bazı liderleri, Aksa Tufanı Operasyonu'nun başladığının ilan edilmesi ve direnişçilerin sınırı geçip çok sayıda İsrailliye esir alması üzerine şükür secdesi yaptı (*Haniye'den şükür secdesi*, 2023).

Filistinli gruplar sınıra yakın askeri üslere ve Yahudi yerleşkelerine sızarak İsrailli çok sayıda askeri ve sivil esir alıp Gazze Şeridi'ne götürdü. İsrail resmi medyası Filistinli direniş gruplarının sürpriz operasyonunda 300 kişinin öldüğünü ve 1590 kişinin yaralandığını duyurdu. İsrail operasyon sonrası savaş durumu ilan ederek Gazze Şeridi'ne hava saldırıları düzenlemeye başladı (*Hamas'ın silahlı kanadı İsrail'e karşı "Aksa Tufanı" operasyonu başlattı*, 2023). İzzeddin el-Kassam Tugayları başta olmak üzere Filistinli direniş gruplarının 7 Ekim sabahı sınırı geçerek gerçekleştirdikleri baskın İsrail'in son yıllarda yaşadığı en büyük şok olarak nitelendirildi. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant "Hamas'ın İsrail'e savaş başlatarak büyük bir hata yaptığını" söyledi (*İsrail savaş durumu ilan etti*, 2023).

Aksa Tufanı Operasyonu üzerine kuşatma altındaki Gazze Şeridi'ne savaş açan İsrail ordusunun yoğun saldırılarında iki yılda Filistinlilerden 20 bin 179'u çocuk

olmak üzere 67 bin 173 kişi yaşamını yitirdi. Gazze Şeridi'ndeki 38 hastaneden 25'i hizmet dışı kaldı ve geriye kalan 13 hastane de ilaç ve tıbbi malzeme yokluğunda kısmen hizmet verebilir hale geldi. İsrail'in açlığı silah olarak kullanması sonucu 154'ü çocuk, 460 Filistinli açlık ve kötü beslenme sebebiyle hayatını kaybetti (Gazze'de 2 yıldır süren İsrail saldırılarında can kaybı 67 bin 173'e ulaştı, 2025). İsrail, iki yıl içerisinde Hamas'ın İsmail Heniyye, Yahya es-Sinvar, Salih el-Aruri, Muhammed ed-Dayf, Mervan İsa, Muhammed es-Sinvar ve Ruhi Müştehi gibi önde gelen liderlerini de katletti (Ebrazu 7 kâde min Hamas ustüşhidû hilâle Tûfânî'l-Aksâ, 2025).

İsrail ordusunun Aksa Tufanı Operasyonu'nun hemen ardından Gazze Şeridi'ne açtığı savaş ABD Başkanı Donald Trump'ın ateşkes önerisinin İsrail ve Hamas tarafından kabul edilmesiyle sona erdi. Türkiye, Mısır ve Katar'ın arabuluculuğuyla sağlanan ateşkes anlaşması İsrail hükümetinin anlaşmayı onaylamasıyla 10 Ekim 2025 günü yürürlüğe girdi. Filistin direniş güçleri, İsrail ateşkes anlaşmasını baltalamaya çalışsa da anlaşmaya bağlı kalacaklarını bildirirken, ABD basınına göre de Trump, İsrail'in ateşkesi bozmasına izin vermeyeceğini taahhüt etti (Gazze'de ateşkes devreye girdi, 2025).

Aksa Tufanı Operasyonu Filistin direnişinin işgale karşı mücadelesinde önemli bir dönüm noktası olarak yerini alırken, İsrail'in yenilmezlik algısını yıkmış, söylem üstünlüğünün Filistin lehine değişmesine yol açmış ve dünyanın her yanında Filistin'e destek gösterileri düzenlenmiş ve İsrail toplumlar nezdinde büyük ölçüde meşruiyet kaybına uğramıştır. Orta Doğu politikasında birçok ezberi bozan Aksa Tufanı Operasyonu bölgede köklü değişimin fitilini ateşlemiş, siyasette dini söylemin eskiye nazaran daha çok kullanılmasına yol açmıştır (Mercan, 2024, ss. 30-31).

3. SELEFİLİK ve SELEFİLERİ TASNİF SORUNU

Selefilik, lügat bakımından Arapça “sin”, “lâm” ve “fe” harflerinden oluşan “selefe” kökünden ve “öncü/geçmiş” anlamına gelen “selef” isminden türetilmiştir. Kişinin selefi onun geçmişte yaşamış atalarıdır. “Falan kişinin değerli selefi vardır” demek, o kişinin değerli ataları olduğu anlamına gelmektedir (İbn Manzûr, t.y., s. 158; Râgıb el-İsfahânî, 2012, s. 507).

Selefilik, İslam dünyasında geçmişte ve günümüzde etkili olan akımlardan biridir. Ebu'l-Avn es- Seffârîni (ö.1188/1774) selef kavramını sahabe, tabiîn ve etbâu't-tâbiîn ile imametlerine şahitlik edilen ve dini konularda büyüklükleri bilinen, görüşleri insanlar tarafından nesilden nesle aktarılan ve her hangi bir bid'at ile itham edilmeyen imamlar olarak tanımlar ve selef mezhebinin de onların yolundan gitmek olduğunu kaydeder (Seffârîni, 1982, s. 20). İlk dönemlerden itibaren nakledilen hadislere bağlı kaldıkları için Eseriyye olarak da adlandırılan Selefilik, “itikâdi konularda ashâb-ı kirâm, tâbiîn ve onları takip edenlerin yolundan gidenler” şeklinde tarif edilebilir (Topaloğlu & Çelebi, t.y., s. 299). Abdülkerim b. Muhammed es-Sem'ânî (ö.562/1166) de Selef'in mezhebinin benimseyen kimseye “Selefi” denildiğini belirtir (Sem'ânî, 1962, s. 168).

Selefi düşünce, dinin Allah tarafından insanlara peygamberler aracılığıyla gönderildiği ve dolayısıyla dini konularda ihtiyaç duyulacak her şeyin Kur'an ve Sünnet'te yer aldığı inancı üzerine kuruludur. Nâsiruddîn el-Elbânî, tüm İslami cemaatlerin ve fırkaların görüşlerini Kur'an ve Sünnet'e dayandırdıklarına işaret ettikten sonra Selefilere farkının Kur'an ve Sünnet dışına çıkmamak, hayırlı yüzyıllar olarak nitelenen sahabe, tabîin ve etbâu't-tâbiîn'in yoluna bağlı kalmak olduğunu söyler (Amr Abdül Münim Selim, 2002, ss. 21-22). Selefilere göre Rasulullah'ın (s) sünneti de vahye dayanmaktadır ve onun söylediği her şey ilahi kontrol altındadır. Sahabe de Rasulullah'ın (s) sohbetinde bulunduğu ve dini bilgiyi bizzat kendisinden aldığı için önemlidir (Yıldırım & Çınar, 2018, s. 86).

Selefilik, siyasi düşünce literatüründe “İslam kültür mirasını ihyaya davet, İslam'ın temiz görünümünü yeniden kazanmak için çalışmak, İslam'ı tarih boyunca kendisine yapışan şirk ve bid'atlardan arındırmak, İslam'ın asil ahlaki değerlerini kökleştirmek aracılığıyla ilmi donukluk halinden, siyasi çöküşten ve emperyalizmin hegemonyasından kurtulmak için çalışan ıslah hareketi” olarak tanımlanmıştır (Abdurrahman, 1997, s. 90). Öte yandan, Selefi anlayışın “dinin düşünce ve ibadetle ilgili esaslarında yaşanan gelişmelere tepki eğilimi” olduğu da söylenmiştir (Ebu'l-Levz, t.y., s. 40).

Hasan el-Basri (ö.110/728) de kader konusunda Abdülmelik b. Mervân'a (ö.86/705) yazdığı mektupta “es-selef” olarak adandığı sahabeyi “Allah'ın emriyle amel eden, hikmetini rivayet eden ve Rasûlü'nün (s) sünnetine uyan selefi gördük. Hakkı reddetmiyorlar ve bâtılı hak kabul etmiyorlardı. Allah'ın kendine isnat ettiğinden başka şeyleri O'na isnat etmiyor ve Allah'ın yarattıklarına karşı kitabında gösterdiği delillerden başka bir delil getirmiyorlardı” şeklinde tarif ettikten sonra Allah'ın “İnsanları ve cinleri ancak bana ibadet etsinler diye yarattım. Onlardan ne bir rızık ne de beni beslemelerini istiyorum” buyurduğuna dikkat çeker. Allah'ın ibadet için yarattığı insanlara ibadeti emrettikten sonra emrettiği şeyle insanların arasına girmediklerini ve kullarına karşı zalim olmadığını belirterek, “Seleften hiç kimse bu sözü inkâr ve münakaşaya kalkışmamıştır, çünkü onların hepsi bu konuda tek bir görüş etrafına toplanmışlardır” der (Umâra, 1988, ss. 112-113).

Selef kavramı erken dönemlerden itibaren kullanılır olmasına rağmen İslami fırkalarla ilgili eserler kaleme alan İbn Hazm (ö.456/1064), Hatib el-Bağdâdî (ö.463/1071) ve Şehristânî (ö.548/1153) gibi müelliflerin eserlerinde Selefiyye adına rastlanmamaktadır. Ancak Sem'ani ve İbnü'l-Esir'in (ö.630/1233) ensâb ile ilgili eserlerinde “selefi” nispeti de yer almakta ve kısaca “Selef'in mezhebini benimseyen kimse” olarak tanımlanmaktadır (Sem'ânî, 1962, s. 2/126).

Selefilik için tarihsel süreç içinde Ehl-i Sünnet, Ehl-i Hadis ve Sünnet, Ehl-i Hak, Ehl-i Eser ve Ehl-i Sünnetü'l-Hâssa gibi çeşitli isimler kullanılmıştır. Muhalifleri Selefiyye'ye Haşeviyye, Mücessime ve Müşebbihe gibi isimler verseler de Selefilere bu isimleri reddederek haksız bir itham olduğunu dile getirmişlerdir (Apak, 2014, s. 40).

Sonuç olarak Selefilik, itikatta ve fıkhıta Kur'an'a ve Sünnet'e Müslümanların ilk üç neslini temsil eden sahabenin, tabiînin ve etbâu't-tâbiînin anladığı şekilde tâbi olmak gerektiğini savunan, itikatta kelam usûlüyle Mâturîdîlik ve Eş'arîlik dâhil kelam ekollerinin tamamını reddeden akımdır. Selefiler fıkhıta da Ehl-i Rey'in metoduna karşıdırlar ve herhangi bir mezhebe bağlanmayı kabul etmezler. Kur'an'dan ve Sünnet'ten delili güçlü olan görüşle amel etmek gerektiğini söylerler. Günümüzde de kendilerini Selefi olarak niteleyen gruplar sahabe, tabiîn ve etbâu't-tâbiîn nesillerinin yolundan gittiklerini iddia etmektedirler.

Kelam ve İslam Mezhepleri Tarihi kitaplarında Eş'arîlik ve Maturidilik ile birlikte Ehl-i Sünnet'in itikâdi mezhepleri arasında sayılan Selefilik'in (Gölcük & Toprak, 2021, s. 50; Öz, 2020, s. 257) mezhep olup olmadığı konusunda ihtilaf edilmiştir. Ramazan el-Bûtî Selefilik'in bir mezhep olmadığını savunur. Kur'an'ı ve Sünnet'i anlamada Selef-i Salihîn'in yolunu takip edip onlara uymanın her Müslümana farz olduğunu belirten el-Bûtî, "Selefilik" adıyla yeni bir mezhep ortaya çıkarmanın Selef-i Salihîn'e ittibâ ile aynı şey olmadığını ifade eder. Selef-i Salihîn'e ittibânın Selefilik olarak adlandırılmasını müsteşriklerin Müslümanları "Muhammedîler" olarak adlandırmalarına benzetir ve Müslümanların Rasûlullah'a (s) şahsından dolayı değil peygamber olduğu için ve Allah'ın emri gereği itaat ettiklerine, dolayısıyla söz konusu adlandırmanın Müslümanlar arasında kabul görmediğine işaret eder. Selef-i Salihîn'e ittibâ ile Selefilik adı altında mezhepleşme arasındaki farkın da Müslümanlar ve Muhammedîler ifadeleri arasındaki fark gibi olduğunu söyler (Bûtî, 1998, s. 222).

Selef-i Salihîn'e ittibânın mezhep haline dönüştürülmesinin bidat olduğunu savunan el-Bûtî, bir başka grubun da bugün kendilerini "Selefiler" olarak adlandıranların karşısına çıkıp Hulefa-i Raşidîn'in yolundan gittiklerini söyleyerek kendilerine "Râşidiyyûn" diyebileceklerine dikkat çeker ve Rasûlullah'ın (s) "Sünnetime ve Hulefa-i Raşidîn'in sünnetine sarılın" (Tirmizî, 1975, s. 5/44) hadisini hatırlatır (Bûtî, 1998, ss. 224-225).

Salih el-Fevzân, Selefilik'in bir mezhep olduğu görüşünü savunarak el-Bûtî'nin kitabına yazdığı reddiyede Selefiyye'nin mezhep olmadığını söyleyenlerin yaklaşımlarını eleştirir. Kitabın "*Selefilik tarihin kutlu bir dönemidir, İslâmî bir mezhep değildir*" şeklindeki adının Selef-i Salihîn'i tarihin belli bir döneminde yaşamış herhangi bir mezhepleri olmayan avâm gibi gösterdiğini söyler. Alimlerin "selefin mezhebi" ve "halefin mezhebi" ayrımı yaptıklarına dikkat çeken el-Fevzân, Selef-i Salihîn'in mezhebi olmadığı iddia edildiği takdirde "Sünnetime ve Hulefa-i Raşidîn'in sünnetine sarılın" hadisinin de bir anlamı kalmayacağını kaydeder (Fevzân, 1411, ss. 11-12). Salih el-Fevzân'ın Selefilik'i sahâbe döneminden başlattığı görülmektedir.

Muhammed el-Muhtar eş-Şankiti de Selefi akımlar tarafından dile getirilen "Selefin yoluna uyma" tanımının net ve metodik bir ölçü olmadığını, Selefi düşüncenin sorununun vahiy ve tarihi kısmen birbirine karıştırmak olduğunu belirtir. Sahabe çağında bile örnek alınmaya uygun olan ve olmayan bulunduğunu

söyleyen eş-Şankiti, masum/korunmuş olmayan insanlara uymak yerine korunmuş vahyin kaynak alınması gerektiğini savunur (Şankiti, 2013, s. 47).

Selefilik ile ilgili bir başka husus da Selefilik içinde de çok farklı grupların bulunduğu ve Selefililiğin çeşitli kesimler tarafından farklı şekillerde algılandığı gerçeğidir. Muhammed Umâra bu noktaya dikkat çekerek bazılarının Selefililiği taklit ve donukluk, akla ve medeniyete düşman olma, bedeviliğe geri dönme ve başkalarını yok sayma şeklinde algıladığını, bazı Batıların onu Batı medeniyetini tehdit eden “İslamî faşizm” kabul ettiğini, bazılarının silaha sarılıp Müslüman toplumların istikrarını sarsan “Cihatçı Selefilik” olarak ve bazı sufilerin de akidevî sapkınlık olarak gördüğünü kaydeder. Bazılarının da Selefililiği “cehennemden kurtulan tek fırka (fırka-i nâciye)” kabul ettiğine işaret eder (Umâra, 2008, ss. 7-8). Dolayısıyla Selefililerin tek renk olmadıklarını ve kendi aralarında farklılıklar gösterdiklerini belirten Umâra, bazılarının düşünce ve deneyimler arasında ayırım yapmadan tüm kültürü taklit ettiğini, bazılarının ise ıslahatçı olduğunu, geçmiş kültür mirasının sabitelerinden ilham alarak tarih içindeki değişimleri göz önünde bulundurduğunu söyler. Selefi grupların metotları arasındaki çeşitliliğin bazen çelişki boyutuna ulaştığını belirtir (Umâra, 2008, s. 12).

Beşir M. Nâfi’, Selefililiğin kavramsal çerçeve ve tasnif sorununa dikkat çekerek, Selefilik kavramının ve gelişiminin tahlilinde iç içe geçmiş iki meseleye değinmenin elzem olduğuna işaret eder. Selefilik gibi mazisi olan bir kavramı keskin bir form ile tanımlamanın mümkün olmadığını, her ne kadar Selefilik şemsiyesi altında toplananların ortak özellikleri olsa da Selefililiğin her dönemde tek bir anlamı ve içeriği ifade etmediğini söyler. Tarihsel bağlamla birlikte Müslüman ulema sınıfının sahip olduğu fikri özgürlüğün ve bağımsızlığın Selefilik dairesi içinde çeşitliliğe yol açtığına işaret eder. İkinci olarak da Sünni İslami sahada kendilerini Selefi olarak görenler ile Eş’ari olarak görenler arasında tam bir ayırımın söz konusu olmadığını, Ehl-i Sünnet ve’l-Cemaat çemberinin her iki grubu da içine aldığını, söz konusu çember içinde Selefi olsun ya da olmasın herkesin muteber kabul ettiği bir gri alanın her daim bulunabildiğini belirtir (Nâfi’, 2016, s. 20).

Günümüzdeki Selefi akımlar esaslarda birleşmeler de siyasete ve güncel meselelere yaklaşımları, iktidarlara ilişkileri ve şiddeti metot olarak benimsemeleri gibi konularda farklı yorumlara ve tavırlara sahiptirler. Bu nedenle çeşitli bakış açılarına göre farklı şekillerde tasnif edilmektedirler. Selefi akımlar için “Suudi Selefiyye” ve “Cihadî Selefiyye” şeklinde (Büyükkara, 2020, s. 65) bir tasnifin yanında benimsedikleri yöntem bakımından “Davet-Tebliğ Eksenli Geleneksel Selefilik”, “Şiddeti Yöntem Olarak Benimseyen Selefilik” ve “İslahatçı Selefilik” (Yıldırım & Çınar, 2018, ss. 52-59) ya da “Muhafazakâr Selefilik”, “Cihadi Selefilik” ve “Aktivist Selefilik” şeklinde tasniflerin de yapıldığı görülmektedir (Ebu Rumman, 2016, ss. 144-145). Hişâm Gâlib ise Selefi haritayı dört başlık altında değerlendirmektedir. O başlıklar “Aksiyoner Selefiler” olarak nitelediği “Sahve Hareketi”, “Geleneksel Selefilik”, “Câmiye Selefililiği” ve “Ehl-i Hadis (Elbânî) Grubu” şeklindedir (Gâlib, 2016, ss. 46-49).

Beşir M. Nâfi', 19. ve 20. yüzyıllar boyunca modern düşüncenin ve batı kültürünün etkileri ile siyasal İslamcı grupların ortaya çıkışının Selefi düşünce çeşitliliğinin artmasında önemli rol oynadığına işaret eder. Nâfi', söz konusu süreçte Selefilik düşüncesi içinde ıslahatçı-yenilikçi Selefilik, muhafazakâr Selefilik, Ehl-i Hadis'e yakın lafızcı Selefilik, mezheplere karşı olan veya olmayan Selefilik, ilmi Selefilik, ilmi-davetçi Selefilik, politik Selefilik, apolitik Selefilik, silahlı mücadeleyi savunan veya ona karşı olan Selefilik, muhalif Selefilik ve devlet kurumlarına itaati savunan Selefilik şeklinde çok çeşitli Selefiliklerin ortaya çıktığına işaret eder (Nâfi', 2016, s. 31).

Libya'da ve Yemen'de silahlı çatışmalara dâhil olarak güç dengelerine etki eden, Nur Partisi aracılığıyla Mısır'daki askeri darbeye verdiği destek sonucu dikkatleri üzerine çeken Medhali Selefilik/el-Medhaliyye/el-Câmiyye, düşünceleriyle ve eylemleriyle son dönemde yoğun bir şekilde gündeme gelmektedir. Önümüzdeki süreçte de İslam dünyasının ve özellikle Arap ülkelerinin gündeminde kalması beklenen, bu akımın ve yansımalarının daha iyi anlaşılabilmesi için müstakil bir başlık altında ayrıntılı bir şekilde ele alınması yararlı olacaktır.

Günümüzdeki Selefi akımları tasnif ederken aralarındaki çizginin bazı konularda net ve koyu olduğunu fakat birçok konuda da muğlâklaştığını belirtmek gerekmektedir. Aynı şekilde başlıklardan herhangi biri altına yerleştirilen Selefi bir âlimin tasnifin sınırları dışına çıkarak başka bir başlık altında değerlendirilen konularda görüş bildirdiği de görülebilmektedir. Örneğin Arnavut asıllı ünlü hadis âlimi Nasıruddin el-Elbâni, siyasetten uzak durarak ilmi konularla meşgul olmasıyla bilinen "İlmi Selefilik" akımının önde gelen isimlerinden kabul edilir. Bununla birlikte el-Elbâni, Körfez Savaşı öncesinde Suudi Arabistan'ın ABD'den yardım istemesinin ve Amerikan askerlerini topraklarına davet etmesinin caiz olmadığına dair verdiği fetvayla net bir siyasi tavır ortaya koymuştur (Elbâni, t.y.). Bununla birlikte, siyasetin vacip olduğunu fakat bu hükmün bugün için geçerli olmadığını, Müslümanların ilimle ve terbiyeyle meşgul olmaları gerektiğini belirten, "Bugün siyaseti terk etmek siyasettendir" diyen el-Elbâni'nin (et-Tasfiye ve't-Terbiye Ehlu'l-Hadîs, 2020) bu konudaki tavrının konuyu akideyle ilişkili bir mesele olarak görmesinden kaynaklandığı ve benimsediği "siyasete karışmama" ilkesiyle tutarlı olduğu da söylenebilir.

4. SELEFİLERİN AKSA OPERASYONUNA YAKLAŞIMI

Filistin davası Selefi retorikte daima önemli bir konuma sahip olmuş ve İslami bir dava olarak Selefilik tarafından desteklenmiştir. Suudi Arabistan eski müftülerinden Abdülaziz b. Bâz, İslam düşmanlarının Filistin davasını İslami çizgiden çıkarıp sadece Arapları ilgilendiren milli bir dava haline getirmek için çok çaba sarf ettiklerini belirtir ve Filistin davasının her gün daha da kötüye gitmesinden duyduğu üzüntüyü dile getirir (Abdülaziz b. Bâz, t.y., s. 277). Bununla birlikte Selefilik arasında yaşanan bölünmeler ve ortaya çıkan görüş ayrılıklarından sonra Filistinli gruplara ve Aksa Tufanı Operasyonu gibi spesifik olaylara

yaklaşımında ortak bir Selefi tavırdan söz edilemez. Selefilerin Filistin direnişi tarafından gerçekleştirilen Aksa Operasyonu'na ve sonrasında yaşananlara yaklaşımına bakıldığında daha çok “Cihatçı Selefiler”, “Sahve Selefileri” ve “Medhali Selefiler” olarak adlandırılan üç grubun görüşleri dikkat çekmektedir.

4.1 Cihatçı Selefiler

Diktatör rejimlere karşı silahlı mücadeleyi ve şiddet eylemlerini benimseyen Selefi örgütler, “Cihatçı Selefiler” olarak adlandırılmaktadır. Selefi Salihîn'in iman ve cihat yolunu birbirinden ayırmaksızın benimsediklerini öne süren söz konusu örgütler her ne kadar bu tanımlamayı kendileri dile getirmeseler de zamanla benimsemiş görünmektedirler (Yıldırım & Çınar, 2018, ss. 54-56). Cihatçı Selefilerin en bilinen örgütü el-Kaide'dir.

El-Kaide, Hamas'ın laik anayasaya dayalı demokratik seçimlere katılmasını ve şeriatla hükmetmeyen parlamentoya girmesini, Filistin'de birlik ve bütünlüğün sağlanması için Mahmud Abbas başkanlığındaki yönetimle diyalog kurmasını eleştirir. Hamas'ı barış adı altında Filistin'i Yahudilere veren uluslararası anlaşmaları kabul etmekle suçlar. El-Kaide'nin iki numaralı ismi Eymen ez-Zevahiri'nin bu yöndeki eleştirilerine Mart 2007'de yayınladığı bildiriyle cevap veren Hamas, sabitelerinden vazgeçmediğini ve değişmediğini, ancak direnişin nasıl ve nerede olacağına koşullara göre kendilerinin karar vereceğini belirtir. (Hareketu'l-Mukâvemetu'l-İslâmiyye Hamas, 2007)

Küresel cihat ideolojini benimseyen el-Kaide, Aksa Tufanı Operasyonu'nu ve İsrail ordusunun Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırılara karşı Filistinli grupların gösterdiği direnişi destekler. Hamas ile arasındaki ideoloji farklılığını ve anlaşmazlıkları bir kenara bırakan örgüt, 7 Ekim'de gerçekleştirilen eylemi överek Hayber ve Beni Kureyza muhaberelelerine benzetir. Haçlı Siyonistlerin kalelerinin Muhammedi iman orduları önünde yıkıldığını ve kafirlerin saflarının İslam kılıçları karşısında bozguna uğradığını söyler. Aksa Tufanı Operasyonu'na katılan Filistinlilere seslenen el-Kaide, örgüt üyelerinin ve dünyadaki tüm samimi mücahitlerin onlarla aynı safta olduğunu ifade eder. Aksa Tufanı Operasyonu'ndan sonra yaşanacakların İsrail ve müttefikleri için her alanda felakete yol açacağını ve küresel cihat sürecinde büyük bir değişim yaşanacağını savunan el-Kaide, Müslüman halkları yüzyılın fırsatı olarak nitelediği savaşa katılmaya, Filistin'e maddi ve manevi yardımda bulunmaya davet eder (Kâidetu'l-Cihâd el-Kıyâdetu'l-Âmme, 2023).

Gazze'yi yalnız bırakmanın İslam dünyası için çok kötü sonuçlara yol açacağı öngörüsünde bulunan el-Kaide, Filistin'e komşu ülkelerin halklarına seslenerek Filistinli cihat liderlerinin çağrısına kulak vererek sınırları aşmaya ve Gazze'ye uygulanan ablukayı kırmaya davet eder. Küresel küfrün Siyonist düşmanla birlik olduğunu ve Müslümanların da küresel küfre karşı birlik olmaları gerektiğini ifade eder. Saldırgan Yahudilere ve müttefiklerine karşı cihadın karada, denizde ve havada her yere yayılması, İsrail'e destek verenlerin hedef alınması, İslam ülkelerindeki Amerikan üslerinin ve büyükelçiliklerinin vurulması çağrısında

bulunur. Haçlı NATO ittifakının Afganistan'dan kaçtığını, İslam coğrafyasının doğusundan zillet içinde çekildiğini ve Afrika'nın doğusunda darbe üstüne darbe aldığını; Arap Yarımadası'nda, Şam'da ve diğer cephelerde cihadın devam ettiğini, Siyonist düşmanın yenilmezlik efsanesinin Gazze'de kuşatma altında tutulan mücahitlerin gerçekleştirdiği Aksa Tufanı Operasyonu'yla çöktüğünü söyler. Mescid-i Aksa'nın işgalden kurtulması için cephelerin ve çabaların birleştirilmesi çağrısında bulunur (Kâidetu'l-Cihâd el-Kiyâdetu'l-Âmme, 2023).

El-Kaide liderliği gibi örgütün kolları da yayınladıkları bildirilerle Aksa Tufanı Operasyonu'na desteklerini dile getirirler. Hint Yarımadası el-Kaidesi, 8 Ekim'de yayınladığı bildiriye Hamas'ın adını zikretmeden İzzeddin el-Kassam Tugayları'na övgüde bulunarak, Aksa Tufanı Operasyonu'nun ABD'nin desteğiyle hareket eden İsrail'in saldırganlığına verilen en uygun cevap olduğunu ve İslam ümmetinin kafir rejimlerin pençesinden kurtulmasının tek yolunun Allah yolunda cihat olduğunu ifade eder (Neccâr, 2023).

El-Kaide'nin kollarından Arap Yarımadası el-Kaidesi de 9 Ekim 2023'te yayınladığı bildiriyle İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın Filistinli diğer direniş gruplarının desteğiyle gerçekleştirdiği Aksa Tufanı Operasyonu münasebetiyle İslam ümmetini ve özellikle de Filistin'deki murabıtları kutlayarak operasyonu zafer olarak niteler. *“O gün müminler Allah'ın yardımıyla sevinecekler. O dilediğine yardım eder. O Azîz'dir, Rahîm'dir”* (Kur'an-ı Kerim 30:4-5) ayetiyle başlayan bildiriye, ümmet Yahudilerin Kudüs'te ve Mescid-i Aksa'da yaptıklarını acı ve keder içinde takip ederken yürekleri ferahlatan Aksa Tufanı Operasyonu'nun gerçekleştirildiği ifade edilir ve düşmanı tüm dünyanın gözü önünde rezil eden operasyonun başarısına övgüde bulunulur. Aksa Tufanı Operasyonu'nu gerçekleştirenlere başladıkları yolda ilerlemeleri ve geri adım atmamaları, İslam ümmetine de mücahitlere destek olma çağrısı yapılır (Kâidetu'l-Cihâd fî Cezireti'l-Arab, 2023).

Mısırlılara, Lübnanlılara, Suriyelilere ve Ürdünlülere seslenen Arap Yarımadası el-Kaidesi, onlardan Filistin'deki kardeşlerine yardım etmelerini ve *“kukla yönetimleri, sultanların alimlerini ve dolar fakihlerini”* dinlemelerini ister. Müslümanları yüzüstü bırakmanın olumsuz etkisinin kişiye ahiretten önce dünyada döneceğini kaydeder ve şu hadise işaret eder: *“Kim Müslüman bir kimseyi saygınlığının çiğnendiği ve namusuna dil uzatıldığı yerde yarımsız bırakırsa Allah da onu kendisine yardım edilmesini çok istediği bir yerde yalnız bırakır. Kim de Müslüman bir kimseye saygınlığının çiğnendiği ve namusuna dil uzatıldığı yerde yardım ederse Allah da ona kendisine yardım edilmesini çok istediği bir yerde yardım eder.”* (Ahmed b. Hanbel, 2001, ss. 288-289). Filistinlileri dinlerine sınıksız sarılmaya davet eden bildirinin sonunda işgalci Yahudileri ve onlara destek olan haçlıları ve mürtetleri hezimete uğratması için Allah'a dua edilir (Kâidetu'l-Cihâd fî Cezireti'l-Arab, 2023).

El-Kaide'nin Suriye'deki kolu Hurrâsu'd-Dîn, Somali'deki kolu eş-Şebâb Hareketi, Kuzey Afrika kolu el-Mağrib el-İslami Ülkeleri el-Kaidesi ile Mali, Nijer ve

Burkina Faso'da faaliyet gösteren kolu Nusratu'l-İslam ve'l-Muslimin Cemaati yayınladıkları bildirilerle Aksa Tufanı Operasyonu'na desteklerini dile getirirler. El-Kaide'nin tüm kolları 7 Ekim 2023 sabahı gerçekleştirilen eylemi kutlarken Hamas'ın adını zikretmekten kaçınır ve hareketin silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları'na ve Filistin mücahitlerine övgüde bulunur. Örgüt bu tavrıyla Hamas'ın silahlı mücadelesini desteklediği ancak siyasi kararlarını onaylamadığı mesajı verir (Seyfu'n-Nasr, 2024).

Cihatçı Selefiliğin ideologlarından Ebu Muhammed el-Makdisi, Aksa Tufanı Operasyonu'nun yeryüzündeki sahih iman sahibi herkesi sevindirdiğini ifade eder. Arap orduları Yahudilerin sınırlarını korurken, onlarla güvenlik ve istihbarat alanlarında iş birliği yaparken gerçekleştirilen eylemin ümmete cihat havasını yaşattığını söyler. Bununla birlikte Hamas'ın ve hükümetinin sapkınlıklarını bu gibi muharebelerin silemeyeceğini söyler. Şeriatı uygulamama suçunun ancak şeriatın uygulanmasıyla, demokrasiyi benimseme suçunun ancak onu reddetmekle, Kasım Süleymani gibi Rafizilerin önde gelen canilerini ve yüz binlerce Suriyeliyi katleden Beşşar el-Esed'i övme suçunu ancak onlardan uzak olduğunu ilan etmenin silebileceğini kaydeder. Aksa Tufanı Operasyonu'nu gerçekleştirdi diye Hamas'ı övmeyeceklerini belirterek, 7 Ekim 2023'teki eylemle birlikte Hamas'ın hataları affedilmiş gibi konuştuklarını söylediği alimleri ve cemaatleri eleştirir. Onları çelişkiye düşmekle ve gençlerin akidelerinde şüphe uyandırmakla suçlar (Makdisi, 2023).

Ebu Muhammed el-Makdisi, Hamas'ı İsrail ile yaptığı ateşkes anlaşmasına bağlı kalmakla ve ateşkesi uymayan cihatçı Selefilerin silahlarını ellerinden almakla suçlar. Seyyaf ve Hikmetyar gibi Müslüman Kardeşler Cemaati ekolünün ürünü Afgan partilerinin liderlerinin Ruslara ve iş birlikçilerine karşı Aksa Tufanı Operasyonu'ndan daha büyük zaferler kazandıklarını ancak söz konusu zaferlerin sonucunun demokrasiyi uygulamak olduğunu belirtir. Hamas'ın şeriat yerine demokrasiyi uyguladığını söyleyerek, sonuçta demokrasi uygulanacaksa Aksa Tufanı Operasyonu'nun bir önemi olmadığını savunur (Makdisi, 2023).

Cihatçı Selefilere yakın isimlerden İyad Kuneybi, Aksa Tufanı Operasyonu'nu desteklemiş ve Filistinli grupların Gazze Şeridi'nde iki yıl boyunca İsrail ordusuna karşı direnişine verdiği desteği yayınladığı videolarla ve sosyal medya paylaşımlarıyla sürdürmüştür. Gazze Şeridi sakinlerinin Müslümanlar üzerindeki hakkının sadece onlara yiyecek ve içecek sağlamakla sınırlı olmadığını belirten Kuneybi, işgal güçlerine karşı Filistin direnişine her türlü desteğin verilmesi gerektiğini söyler. Herhangi bir konuda gücü yettiği halde Gazze Şeridi sakinlerine destek olmamanın büyük bir günah olduğunu ifade eder (Kuneybi, 2025).

El-Kaide başta olmak üzere Cihatçı Selefi örgütler Aksa Tufanı Operasyonu'na destek açıklamalarına rağmen herhangi bir eylemde bulunmamışlardır. Cihadçı Selefiler Filistin, Kudüs ve Mescid-i Aksa'yla ilgili çokça yaptıkları destek açıklamalarına rağmen eylemlerinde Filistin'e yeterince önem vermekle suçlanmaktadırlar. Cihatçı Selefilerin söylemleri ve eylemleri arasındaki farkı

tutarsızlık olarak nitelendiren Duman, bu tutarsızlığı coğrafi ve lojistik sınırlılıklar, yakın ve uzak düşman tartışması bağlamında öncelik hiyerarşisindeki belirsizlikler ve Hamas’a yönelik olumsuz değerlendirmelerin giderek artması şeklinde üç temel faktörle açıklamaktadır (Duman, 2025, s. 846). Bununla birlikte, tüm dünyada terör örgütü kabul edilen Cihatçı Selefi grupların Aksa Tufanı Operasyonu’na destek için herhangi bir eylem gerçekleştirmemiş olması Filistin davasının yararına olmuş ve İsrail’in Aksa Tufanı Operasyonu’nu terör örgütleriyle ilişkilendirme çabaları temelsiz kalmıştır.

4.2 Sahve Selefilere

Sahve Selefilere, Müslüman Kardeşler Cemaati’nin düşüncesi ile Selefilereğin sentezi sonucu ortaya çıkmıştır. Müslümanların sorunlarına ve siyasete ilgi duyan Sahve Selefilerini “İslamcı Selefiler” olarak adlandırmak da mümkündür.

Mısır’dan Suudi Arabistan’a göç eden Müslüman Kardeşler üyeleri Soğuk Savaş döneminde eğitim kurumlarında ve medyada önemli görevler üstlenirler. Kral Faysal, Cemal Abdunnasır’ın Arap milliyetçiliği ve sosyalizm propagandasına karşı İslam birliği düşüncesini savunurken Müslüman Kardeşler üyelerinden yararlanır. Altmışlı yıllarda Müslüman Kardeşler’in Suudi Arabistan eğitim sistemindeki nüfuzu daha da güçlenir. Suudi Arabistan’ın altmışlı ve yetmişli yıllarda eğitim sistemini modernleştirme girişimi, bu görevi üstlenecek Suudi Arabistanlı yetişmiş insan yokluğunda çoğu üniversite mezunu olan Müslüman Kardeşler üyelerine altın fırsatlar sunar. Ali Tantavi, Muhammed Kutub, Said Havva, Seyyid Sabık, Muhammed el-Ğazâli ve Abdullah Azzam gibi isimler Suudi Arabistan okullarında ve üniversitelerinde ders verir. Müslüman Kardeşler Cemaati’nin önde gelen isimleri o dönemde Suudi Arabistan’daki ilk, orta ve yüksek öğretim müfredatının belirlenmesinde de önemli rol oynar (Lacroix, 2012, ss. 61-66). Mısırlı Muhammed Kutub ve Suriyeli Muhammed Surûr Zeynelabidin, “Sahve nesli” denilen o dönemin öğrencilerini etkileyenlerin başında gelmektedir (Kepel, 2006, s. 174).

Sahve Selefileri de Cihatçı Selefiler gibi Aksa Tufanı Operasyonu’nu ve Filistin direnişini desteklemektedirler. Selman el-Avde ve Sefer el-Havali gibi Sahve’nin önde gelen isimlerinin çoğu Suudi Arabistan’da 2017’de gözaltına alındıkları (Âmu’s-sucûni’s-Suûdiyye: 3 *hamelâti i’tikâl bi ahdi Bin Selman*, 2018) ve hâlâ cezaevinde tutuldukları için Aksa Tufanı hakkında açıklama yapamazlar ancak taraftarlarınca Gazze ve Filistin direnişi hakkında daha önceki açıklamaları paylaşılır. Selman el-Avde, işgal güçlerinin yoğun saldırılarına rağmen Gazze Şeridi sakinlerinin direnişlerinin arttığını belirtir ve direniş silahının basitliğiyle alay edenlere Arap rejimlerin sahip oldukları silahları halklarına karşı ve kendi aralarındaki savaşlarda kullandıklarını, düşmana karşı ise hiç kullanmadıklarını hatırlatır (Mu’tekali’r-re’y, 2025b). Sefer el-Havali, intifadanın savaşı Tel Aviv’in ortasına taşıdığını belirterek İsrail’in sahip olduğu askeri imkanlar karşısında Filistin direnişinin gösterdiği başarıyı keramet olarak niteler (Mu’tekali’r-re’y, 2025c). İbrahim ed-Duveys, iman ve sebat ile silahlanan Allah’a iman etmiş küçük bir

grubun güçlü oldukları söylenen Yahudilere karşı direndiğini, tüm dünyanın kuşattığı küçük bir kentin dünyanın en güçlü ordularından birine karşı koyduğunu söyler. Tüm dünyanın Gazze'de yaşananları seyretmekle yetindiğini, hatta birçok ülkenin işgalcilerle iş birliği yaptığını, bütün bunlara rağmen Gazze'nin direnmeye devam ettiğini kaydeder. Yahudiler evleri ve camileri bombalarken Müslümanların aralarındaki ihtilaflarla meşgul olduklarını ifade eder (Mu'tekali'r-re'y, 2025a).

İslam dünyasından onlarca alim Ekim 2024'te Aksa Tufanı'na destek için ortak bir bildiri yayınlar. Filistin'in denizden nehre tüm Müslümanlara ait olduğu ve kimsenin Filistin'in tek bir karışından taviz veremeyeceği ifade edilen bildiride Mescid-i Aksa'nın da sadece Müslümanlara ait olduğu belirtilir. Bildiride düşman Müslümanlara ait bir toprağa saldırırsa ve oradaki Müslümanların gücü savunmaya yetmezse cihadın komşu topraklardaki Müslümanlara da farz olduğu vurgulanır. Filistin'deki cihadın tüm Müslümanları kapsadığı ve farzı ayn olan savunma cihadı olduğu ifade edilir. Said b. Nasır el-Ğamidi de bildiriye imzalayanlar arasındadır (Veled Şina, 2024). Said b. Nasır el-Ğamidi, materyalistlerin ve münafıkların Aksa Tufanı Operasyonu sırasında ve sonrasında yaşananlara, direnişçilerin kuşatma altındaki Gazze Şeridi'nden gizlice yüzerek sürpriz bir şekilde düşmana saldırıp sağ-salim geri dönmelerine şaşırdıklarını söyler. İman ehlinin ise bu duruma şaşırmadığını, çünkü böyle bir durumun Mekke'nin fethinde de yaşandığını ifade eder. Siyer kitaplarında Hz. Peygamber'in Mekke'yi fethetmeye karar verdiği zaman *"Allah'ım! Onların gözlerini ve kulaklarını kapat ki bizi ansızın karşılarında görsünler ve beklemedikleri bir anda bizden haberleri olsun"* (İbn Kesîr, 1976, s. 534) diye dua ettiğinin nakledildiğini, Hz. Peygamber'in (s) on binden fazla askeriyle, atlarla ve develerle yaklaşık 400 kilometrelik mesafeyi kat edip Mekke önlerine vardığında ancak Kureyş'in İslam ordusundan haberi olduğunu kaydeder (Ğamidi, 2023).

Muhammed el-Ahmeri, Aksa Tufanı'nın kazanımlarını sayarken Batı'nın ve Arap ülkelerinin tavırlarının herkes tarafından görüldüğünü, Filistin bilincinin arttığını ve tüm dünyada vicdan sahiplerinin katliamlara karşı çıktığını, İsrail'de yeniden ülkenin bölgedeki geleceğinin sorgulanır olduğunu, İsrail ile ilişkileri normalleştirmenin utanç verici hale geldiğini belirtir (Esmâr ve Efkâr, 2023).

Hakim el-Mutayri, Gazze Savaşı'nın yaşanan tüm acılara rağmen Arap coğrafyasını Siyonist işgalin nüfuzunun yayılmasından koruyan bir can simidi olduğunu kaydeder. Gazze'de yaşanan savaşın işgalciler işgal ettikleri topraklardan çekilmedikçe, Kudüs ve Mescid-i Aksa özgürlüğe kavuşmadıkça bölgede barış olmayacağını, işgalin mutlaka sona ereceğini gösterdiğini ifade eder. Gazze'nin tek başına Haçlı Siyonist saldırıya ve düşmanın Filistin topraklarında girdiği en uzun savaşa karşı koyduğunu söyleyerek *"Arap dünyasının tümü Kudüs ve Mescid-i Aksa'nın işgalden kurtulması için Gazze Savaşı'na katılsaydı acaba nasıl olurdu?"* sorusunu gündeme getirir (Mutayrî, 2025).

Sahve uleması ve entelektüelleri Aksa Tufanı'na destek verirken Filistin direnişi aleyhinde tavrı takınarak İsrail'e destek olan Arap rejimlerini ve medyasını

da eleştirir. Muhammed el-Ahmeri, Arap rejimlerinin çoğunun İsrail ile aynı görüşte olduklarını ve Hamas'ın yok edilmesi gerektiğine inandıklarını, ancak halklarından korktukları için inanmadıkları şeyleri söylediklerini ifade eder. Arap rejimlerinin Hamas'ın zafer kazanması halinde hareketin ideolojisinin Arap dünyasında zafer kazanmış olacağını düşündüklerini, aynı zamanda Gazze Şeridi'nin yakılıp yıkılmasının ikinci bir Arap Baharı'na yol açmasından da korktuklarını ve bu nedenle halkın öfkelerini boşaltmak için bazı gösterilere izin verdiklerini söyler (Esmâr ve Efkâr, 2023).

Ahmed b. Raşid b. Said, Arap rejimlerinin Hamas'a ve Aksa Tufanı Operasyonu'na yönelik olumsuz tavrını en çok eleştirenlerden biridir. Özellikle Suudi Arabistan medyasının Gazze Şeridi'nde yaşanan gelişmelerle ve Filistin direnişiyle ilgili kullandığı dile dikkat çeken Ahmed b. Raşid b. Said, el-Arabiya kanalının Gazze Şeridi'nde İsrail'in desteğiyle Hamas'a savaş açan çetelerin propagandasını yaptığına, haberlerinde söz konusu çeteleri "Hamas'ın terörüne karşı mücadele eden gruplar" olarak yansıttığına işaret eder (Ahmed b. Râşid b. Said, 2025).

4.3 Medhali Selefiler

Medhali Selefilik, Irak'ın Ağustos 1990'da Kuveyt'i işgal etmesi üzerine yaşanan Körfez Savaşı sonrasında ortaya çıkmıştır. Suudi Arabistan yönetimi Kuveyt'in işgaline son vermek için başta Amerika olmak üzere yabancı ülkelerden yardım talep etmeye ve topraklarını söz konusu güçlere açmaya karar verir. Bunun üzerine kâfirlerden yardım istemenin meşruiyeti gündeme gelir. Abdülaziz b. Bâz, Muhammed b. Salih el- Useymîn ve Salih el- Fevzân gibi resmi ulema dini ve devleti korumak, saldırganı defetmek için kâfir güçlerden yardım talep edilebileceği yönünde görüş bildirir. Sefer el- Havâli, Selman el-Avde, Nâsır el-Ömer ve Âiz el-Karni başta olmak üzere diğer bir grup âlim ise kâfirlerden yardım istemenin caiz olmadığını savunur (Matrafi, 2019, s. 21).

Irak Ordusu'nu Kuveyt'ten çıkarmak için kafirlerden yardım talep etme konusunda Suudi Arabistan ulemâsı arasında yaşanan görüş ayrılığı, Mescid-i Nebevi'de ders veren Muhammed Emân el-Câmî adlı âlimin ABD'den yardım talep edilmesine karşı çıkan âlimlere yönelik sert eleştirileriyle birlikte başka bir boyut kazanır. Etiyopya asıllı Muhammed el-Câmî'nin başlattığı akıma Rebii el-Medhalî başta olmak üzere başka isimlerin de eklenmesiyle el-Câmiyye adı verilen Selefi grup ortaya çıkar. Taraftarlarının "Cerh ve Ta'dil'in İmamı", "Selefiyye Sancağının Taşıyıcısı" gibi isimler vererek "döneminin en büyük hadis alimi" gibi göstermeye çalıştığı Rebii el-Medhalî'nin çabaları akımın yayılmasında ve cemaatleşmesinde büyük rol oynar (Matrafi, 2019, ss. 29-30). Suudi Arabistanlı Rebii el-Medhalî'nin kısa süre içinde ön plana çıkmasıyla grup artık "Medhalî Selefiler" ve "Medhalîler" gibi isimlerle de anılmaya başlar.

Mısır'da Yasir Berhami'nin liderliğini yaptığı Selefi Davet, 8 Ekim 2023'te Aksa Tufanı Operasyonu'yla ilgili yayınladığı bildiride, Filistin direnişinin baskın düzenlediği toprakların işgal altında olduğunu, kendilerinin ve düşmanın

durumunu başkalarından daha iyi bilen Filistinli liderlerin uygun gördüğü her türlü barışçıl ve silahlı direnişin meşru cihat kapsamında olduğunu belirtir. Bu görüşüne “Şüphesiz ki Allah, Allah yolunda çarpışıp öldüren ve öldürülen müminlerden, cennet karşılığında mallarını ve canlarını satın almıştır. Bu Allah tarafından Tevrat, İncil ve Kur'an'da vaat edilmiş bir haktır. Allah'tan daha çok vaadini yerine getiren kim vardır? Öyleyse yapmış olduğunuz bu alışverişinizden dolayı sevinin. İşte büyük kurtuluş budur” (Kur'an-ı Kerim 9:111) ve “Gerek kolay koşullarda ve gerekse ağır koşullarda savaşa çıkın, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihat edin. Eğer bilerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır” (Kur'an-ı Kerim 9:41) ayetleri ile “İslam'ın zirvesi Allah yolunda cihattır” hadisini delil gösterir (Beyân mine'd-Da'veti's-Selefiyye, 2023).

Mescid-i Aksa'yı yıkıp yerine sözde mabetlerini inşa etmek isteyen Yahudilerin Müslümanlara düşmanlıklarına “İman edenlere düşmanlık etmede insanların en şiddetlisinin Yahudiler ve Allah'a ortak koşanlar olduğunu görürsün” (Kur'an-ı Kerim 5:82) ayetiyle işaret edilen bildiride, ABD ve İsrail'in uluslararası hukuku göz ardı ederek 7 Ekim sabahı gerçekleştirilen Aksa Tufanı Operasyonu'nu terör eylemi olarak nitelediği ifade edilir. El-Ezher'in operasyon hakkında yayınladığı ve Filistin halkının Aksa Tufanı Operasyonu'yla ümmete yeniden güven ve can verdiğini ifade eden açıklamanın övüldüğü (Şeyhu'l-Ezher muallikan alâ “Tûfâni'l-Aksâ”: Şa'bu Filistin besse finâ er-rûh, 2023) bildiride İslam ümmetinin kararlı bir tavır benimsemesi; en azından Siyonistlerin Kudüs'teki, Gazze'deki ve Batı Şeria'daki cinayetlerinin doğru bir şekilde nitelenmesini sağlaması ve Filistin direnişinin işgale karşı direnme hakkı olduğunu vurgulaması gerektiği belirtilir (Beyân mine'd-Da'veti's-Selefiyye, 2023).

Mısır'daki Selefî Davet cemaatinin 7 Ekim 2023 sabahı gerçekleştirilen eylemden bir gün sonra yayınladığı bu destek bildirisine rağmen Medhali Selefilere Hamas başta olmak üzere Filistinli direniş gruplarına ve Aksa Tufanı Operasyonu'na bakışları olumsuzdur. Medhali Selefilere birçok isim Hamas ve Aksa Tufanı Operasyonu aleyhinde açıklamalar yapar. Muhammed Said Raslan, Hamas'ın Yahudilerin ve Haçlı Amerikalıların kurduğunu, Rafizi olduğunu, bunların inkar edilemez gerçekler olduğunu öne sürer (Ulemâu's-Sultân, 2025c). Hışam el-Beyli, 7 Ekim 2023'ten itibaren İsrail ordusunun Gazze Şeridi'nde gerçekleştirdiği katliamlardan, insanların öldürülmesinden ve evlerinin yıkılmasından Hamas'ın ve Netanyahu'nun sorumlu olduğunu, Gazze Şeridi sakinlerinin Hamas ve Netanyahu arasında kaldığını söyler. Hamas'ı “sefihler” olarak nitelendirir ve Müslümanların kanlarını değil kendi planlarını önemsediklerini ileri sürer (Ulemâu's-Sultân, 2024b).

Salim et-Tavil, küçük bir grup büyük bir devlete ve orduya karşı savaştığı için Aksa Tufanı'nın Müslümanları zillate düşürdüğünü söyler (Ulemâu's-Sultân, 2024a). Hamas'ı İran ile ilişkileri sebebiyle “sahabe düşmanlarının resmi kolu” olarak niteler ve Hamas'ın Gazze Şeridi'nde yaptığının cihat değil yıkım olduğunu savunur (Kanâtu Selmâni'l-Fârisî, 2023). Hüseyin el-Avlaki, Gazze Şeridi sakinlerine zafer kazanmak istiyorlarsa Hamas'tan beri olduklarını ilan etmelerini, Hamas'ı

terk etmelerini ve Hamas’a beddua etmelerini tavsiye eder. Hamas’ın Gazze Şeridi sakinlerine zarar verdiğini öne sürer (Ulemâu’s-Sultân, 2025d). İzzeddin el-Kassam Tugayları Sözcüsü Ebu Ubeyde’nin ölümüne sevinerek şükür secdesi yaptıklarını bildirir ve Ebu Ubeyde’nin Gazze Şeridi sakinlerine zarar verenlerden olduğunu söyler (Ulemâu’s-Sultân, 2025b). Muhammed İsa Âl Sinan da Filistin’de cihat olmadığını, bidatçıların ve sapıkların toplanıp “Allah’ım! Filistin’e yardım et!” diye dua ettiklerini savunur (Ulemâu’s-Sultân, 2025a).

Mescid-i Haram İmam ve Hatibi Abdurrahman es-Südeys, Aksa Tufanı Operasyonu’nu ve sonrasında Gazze Şeridi’nde yaşanan savaşı “fitne” olarak nitelendirir. Gazze Şeridi sakinleri için Müslümanların yapması gerekenin onlar için dua etmek olduğunu söyleyen es-Südeys, Gazze Şeridi’nde yaşanan türden fitnelerin ve olayların Müslümanların bölünmesine yol açmaması gerektiğini, Müslümanlara düşen görevin yöneticilerinin ve alimlerinin görüşlerine başvurmak olduğunu kaydederek, hakları olmayan konularda görüş bildirmemeleri uyarısında bulunur (el-Vâkı’ News, 2023).

SONUÇ

Aksa Tufanı Operasyonu, tüm İslami cemaatlerde olduğu gibi Selefi gruplar arasında da gündem olmuştur. Görüş ayrılıkları sebebiyle çeşitli gruplara ayrılan Selefilere 7 Ekim 2023 tarihinde Hamas’ın askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları başta olmak üzere Filistinli direniş gruplarının gerçekleştirdiği eylem ve sonrasında Gazze Şeridi’nde yaşananlara yaklaşımlarının farklı olduğu görülmektedir. Bir kısmı operasyonu desteklerken diğer bir kısmı ise Hamas’ı ve operasyonu eleştirmektedir. Aksa Tufanı Operasyonu’nu destekleyen Selefi grupların destekleme motivasyonları da farklılık arz etmektedir.

Cihatçı Selefilere en ünlü örgütü el-Kaide, Aksa Tufanı Operasyonu’nu alkışlarken eylem küresel cihat ideolojisi çerçevesinden bakmaktadır. Örgüt, Filistinli direniş gruplarının İsrail’in yenilmezlik imajına vurduğu darbeyi ve Gazze Şeridi’nde yaşanan savaşı Filistin’in işgalden kurtuluşu için verilen milli bir mücadele olarak değil, Yahudilere ve Hristiyanlara karşı savaş olarak görmektedir. Savaşın bölgeye yayılmasını teşvik eden el-Kaide’nin bu noktadan hareketle Hamas’a yönelik eleştirilerini geçici de olsa bir kenara bırakması ve bildirilerinde hareketin siyasi kanadını görmezden gelerek askeri kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları’na destek açıklamasında bulunması dikkat çekicidir. Ancak örgütün Aksa Tufanı Operasyonu’na destek için yayınladığı bildirilerin Cihatçı Selefilere önde gelen ideologlarından Ebu Muhammed el-Makdisi’yi rahatsız ettiği söylenebilir. El-Kaide’nin bildirilerinin aksine el-Makdisi’nin destek mesajıyla birlikte Hamas’a yönelik eleştirilerini yinelemesi Cihatçı Selefiler arasında Filistin direnişinin İsrail’e karşı girdiği savaş sırasında Hamas ile görüş ayrılıklarını dile getirmenin doğru olup olmadığı noktasında ihtilaf olduğuna işaret etmektedir.

Müslüman Kardeşler’den etkilenecek ortaya çıkan Sahve akımının mensupları Hamas’ın hem siyasi hem de askeri kolunu desteklemekte ve Aksa Tufanı Operasyonu’nu onaylamaktadırlar. Hamas’ın Filistin’de demokratik seçimlere

- Bûtî, M. S. R. (1998). *Es-Selefiyye merhaletün zemeniyyetün mübârahetün lâ mezhebun İslâmiyyun. Dâru'l-Fikr.*
- Büyükkara, M. A. (2020). *Çağdaş İslâmî Akımlar* (10. bs). Klasik Yayınları.
- Duman, T. İ. (2025). Cihadi-Selefilerin Filistin meselesine yaklaşımı: İkinci İntifada ve Furkan Savaşı bağlamında bir inceleme. *Nevşehir Hacı Bektaşî Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(2), 839-858.
- Ebrazu 7 kâde min Hamas ustüşhidû hilâle Tûfânî'l-Aksâ. (2025, Ekim 9). Arabi 21. <https://arabi21.com/story/1712129/>
- Ebu Rumman, M. (2016). *Ürdün Selefilere ve Arap Baharı* (B. M. Nâfi' vd., Ed.; N. Çakmaktaş, Çev.; ss. 141-158). Yarı Yayınları.
- Ebu'l-Levz, A. (t.y.). *el-Harekâtü's-selefiyye fi'l-Mağrib—Bahsun anthrobolociiyyun sosyolociiyyun* (2. bs). Merkezi Dirâsâtî'l-Vahdeti'l-Arabiyye.
- Elbânî, M. N. (t.y.). *Lev kâne's-şey mekâne İbn Bâz fehle seteteğayyeru fetvâhu bihusûsi vucûdi'l-küffârî fi'l-memleketi? Bevvâbetu Savtiyyâtîl-İmâm el-Elbânî. Erişim 16 Ekim 2025.* <https://www.al-albany.com/audios/content/8871/>
- el-Vâki' News (Direktör). (2023, Kasım 9). Video tasrîh hatîr li's-Sudeys yed'û el-Ummete'l-İslâmiyye ve'l-Arabiyye liademi nusrati'l-mukaveme el-Filistiniyye ve ehlinâ fi Ğazze [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=D3MPE5T82RY>
- Esmâr ve Efkâr (Direktör). (2023, Ekim 29). *Tûfânü'l-mefâhîm min Tûfânî'l-Aksâ* [Video]. https://www.youtube.com/watch?v=ypq_aAbgkek
- et-Tasfiye ve't-Terbiye Ehlu'l-Hadîs (Direktör). (2020, Temmuz 23). *El-Muhaddis el-fakîh el-Elbânî rahimehullah el-yevm mine's-siyaseti terku's-siyâse* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=R6DHVMVMsTs>
- Fevzân, S. b. F. (1411). *Ta'kîbât alâ kitâbi's-Selefiyyeti leyset mezheben* (2. bs). Dâru'l-Vatan.
- Gâlib, H. (2016). Suudi Selefilik ve Siyasi Otorite (N. Çakmaktaş, Çev.). İçinde B. M. Nâfi' vd. (Ed.), *Arap Dünyasında Selefilik ve Selefi Hareketler* (ss. 33-50). Yarı Yayınları.
- Gazze'de 2 yıldır süren İsrail saldırılarında can kaybı 67 bin 173'e ulaştı. (2025, Ekim 7). Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/gazze-2-yildir-suren-israil-saldirilarinda-can-kaybi-67-bin-173-e-ustulasti/3709620>
- Gazze'de ateşkes devreye girdi. (2025, Ekim 10). Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/gazze-de-ateskes-devreye-girdi/3713223>
- Gölcük, Ş., & Toprak, S. (2021). *Kelam Tarih-Ekoller-Problemler* (11. bs). Tekin Kitabevi.
- Çâmîdî, S. b. N. (2023, Ekim 30). *el-Mâddiyyûn bi kulli esnâfihim ve'l-munâfikûn bi kulli envâihim ve's-semâmûne lehum.. Kulluhum fi sadme mimmâ hasale fi Tûfânî'l-Aksâ.* x.com. <https://x.com/saiedibnnasser/status/1719057102839149043>
- Hamas lideri Haniye'den şükür secdesi. (2023, Ekim 7). Yeni Şafak. <https://www.yenisafak.com/video-galeri/dunya/hamas-lideri-haniyeden-sukur-secdesi-4565849>
- Hamas'ın silahlı kanadı İsrail'e karşı "Aksa Tufanı" operasyonu başlattı. (2023, Ekim 7). Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/hamasin-silahlı-kanadı-israile-karsi-aksa-tufani-operasyonu-baslatti/3009914>
- Hareketü'l-Mukâvemetü'l-İslâmiyye Hamas. (2007, Mart 12). *Ahta'te'l-kirâete yâ Doktor ez-Zevâhiri fehâneke't-ta'bîr. Şebeketu Filistin li'l-Hivâr.* <https://pald.net/f/node/99461>
- İbn Kesîr, İ. b. Ö. (1976). *Es-Sîretü'n-Nebeviyye* (Cilt 3). Dâru'l-Ma'rife.
- İbn Manzûr, C. M. b. M. el-Ensârî er-Rüveyfî. (t.y.). *Lisânu'l-Arab. Dâru Sâdir.*
- İsrail, Gazze saldırıları sonrası savaş durumu ilan etti. (2023, Ekim 7). Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/-haberici/israil-gazze-saldiriları-sonrası-savaş-durumu-ilan-etti/3010581>

- Kâidetü'l-Cihâd el-Kıyâdetü'l-Âmme. (2023, Ekim 15). *Elâ inne nasrallahi karîb*. x.com. https://x.com/huda_1alsaleh/status/1713559400068071436
- Kâidetü'l-Cihâd fî Cezireti'l-Arab. (2023, Ekim 9). *Beyân bi şe'n ameliyyeti Tûfâni'l-Aksâ el-mubârake* [Ses kaydı]. Müessesetu'l-Melâhim li'l-İntâci'l-İ'lâmî. https://archive.org/details/AQAP_AQSA_Storm
- Kanâtu Selmâni'l-Fârisî (Direktör). (2023, Kasım 14). *Hamas el-cenâh er-resmî li a'dâi's-sahabe, ve'l-kesîr edrake bienne mâ fealehum leyse bicihâd bel demâr / li'ş-Şeyh Salim et-Tavîl* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=2Ob45UWbVV4>
- Kepel, G. (2006). *The War for Muslim Minds: Islam and the West* (P. Ghazaleh, Çev.). Harvard University Press.
- Kuneybi, I. (2025, Temmuz 19). *Emâ vallâhi innî lâ erdâ en yekûne muslimun hasmî yevme'l-kiyâme*. x.com. https://x.com/Dr_EyadQun/status/1946494853153497560
- Lacroix, S. (2012). *Zemenu's-Sahve: El-Harekâtu'l-İslâmiyyetu'l-Muâsıratu fî's-Suudiyye* (A. ez-Zemmûrî, Çev.). eş-Şebeketu'l-Arabiyye li'l-Ebhâs ve'n-Neşr.
- Makdisî, E. M. A. (2023, Kasım). *Ğazzetu'l-Izze ve Tûfânu'l-Aksâ: Durûs ve Iber*. el-Mahacce, 8-10.
- Matrafî, M. S. (2019). *El-Câmiyyetu fî'l-mîzân*. Dâru'n-Nûru'l-Mübîn.
- Mercan, M. H. (2024). *Ameliyyetu Tûfâni'l-Aksâ: Mun'atafun fî târihi'l-Mukâvemeti'l-Filistîniyye ve tedâyâtihâ*. Rouya Türkiyyah, 13(1), 21-34.
- Mutayrî, H. (2025, Temmuz 8). *Ma'raketu Ğazze ve tavku'n-necât*. x.com. <https://x.com/DrHAKEM/status/1942331566283436034>
- Mu'tekali'r-re'y (Direktör). (2025a, Ekim 2). *Eş-Şeyh el-mu'tekal İbrahim ed-Duveş yetehaddesu an butûlâti ehli Ğazze* [Video]. <https://x.com/m3takl/status/1973695956940976554>
- Mu'tekali'r-re'y (Direktör). (2025b, Ekim 7). *Selman el-Avde yuşîdu bibutûlâti ehli Ğazze* [Video]. <https://x.com/m3takl/status/197553156442023278>
- Mu'tekali'r-re'y (Direktör). (2025c, Ekim 8). *Sefer el-Havâli yetehaddesu an butûlâti ve sumûdi ehli Ğazze* [Video]. <https://x.com/m3takl/status/1975669460666360328>
- Nâfi', B. M. (2016). *Selefilîğin Kavram Sorunsalı, Tarihi ve Muhtelif Görüntüleri* (N. Çakmaktaş, Çev.). İçinde B. M. Nâfi' vd. (Ed.), *Arap Dünyasında Selefilik ve Selefi Hareketler* (ss. 11-32). Yarı Yayınları.
- Neccâr, T. (2023, Ekim 21). *Tûfânu'l-Aksâ.. Beyne'l-Kâide ve Dâiş*. el-Merkezu'l-Misri li'l-Fikr ve'd-Dirâsâti'l-İstrâteciyye. <https://ecss.com.eg/37405/>
- Öz, M. (2020). *Ana Hatlarıyla İslâm Mezhepleri Tarihi* (6. bs). Ensar Neşriyat.
- Râgıb el-İsfahânî, E.-K. H. b. M. b. el-Mufaddal er-. (2012). *Müfredât Kur'an Kavramları Sözlüğü* (A. Güneş & M. Yolcu, Çev.). Çıra Yayınları.
- Risâletun savtiyyetun li kâidi'l-Kassâm li itlâki amaliyyeti Tûfâni'l-Aksâ. (2023, Ekim 7). Aljazeera. <https://aja.me/lhmys6>
- Seffârîni, M. b. A. (1982). *Levâmiu'l-envâri'l-behiyye* (2. bs, Cilt 1). Müessesetu'l-Hâfikîn.
- Sem'ânî, A. b. M. (1962). *El-Ensâb* (Cilt 7). Meclisu Dâirati'l-Meârifî'l-Osmâniyye.
- Seyfu'n-Nasr, A. (2024, Haziran 26). *el-Cihâdiyyûn ve Tûfânu'l-Aksâ.. Es-Seyru alâ hablin meşdûd*. Noonpost. <https://www.noonpost.com/220529/>
- Şankiti, M. el-Muhtar eş-. (2013). *Siyasi Fetvalar* (İ. Yaşa, Çev.). Mana Yayınları.
- Şeyhu'l-Ezher muallikan alâ "Tûfâni'l-Aksâ": Şa'bu Filistin besse finâ er-rûh. (2023, Ekim 7). Arabi 21. <https://arabi21.com/story/1542287>
- Tirmizî, M. b. İ. (1975). *Sünenü't-Tirmizî* (2. bs, C. 5). Mektebetü Mustafa el-Bâbî el-Halebî.
- Topaloğlu, B., & Çelebi, İ. (t.y.). *Kelâm Terimleri Sözlüğü* (7. bs). Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

- Ulemâu's-Sultân (Direktör). (2024a, Ağustos 4). *Salim et-Tavil: Tûfânu'l-Aksâ ezelle'l-muslimîn* [Video]. https://www.youtube.com/shorts/Uti_W5XGtV8
- Ulemâu's-Sultân (Direktör). (2024b, Kasım 15). *Hişâm el-Beyli yekûl bienne dimâe ehli Ğazze fî rikâbi sufehâi Hamas ve Netanyahu* [Video]. <https://x.com/HDMshk2/status/1857492513394688274>
- Ulemâu's-Sultân (Direktör). (2025a, Ağustos 20). *Muhammed İsa Âl Sinan: Lâ yûced cihâd velâ ribât fî Filistin* [Video]. <https://x.com/HDMshk2/status/1958101954812403870>
- Ulemâu's-Sultân (Direktör). (2025b, Eylül 3). *Hüseyn el-Avlaki: Nescudu şükr lillâh bi helâki'l-mulessem* [Video]. <https://x.com/HDMshk2/status/1963174357993165076>
- Ulemâu's-Sultân (Direktör). (2025c, Ekim 1). *Muhammed Said Raslan: Hamas sanîa suhyûniyye salîbiyye* [Video]. <https://x.com/HDMshk2/status/1973467702896349431>
- Ulemâu's-Sultân (Direktör). (2025d, Ekim 7). *Hüseyn el-Avlaki: Ud'û ale'l-mukâverne ve teberrâu minhâ* [Video]. <https://x.com/HDMshk2/status/1975583142586020194>
- Umâra, M. (1988). *Resâilu'l-adli ve't-tevhîd* (2. bs). Dâru'ş-Şurûk.
- Umâra, M. (2008). *Es-Selef ve's-Selefiyye*. Evkâf Bakanlığı.
- Veled Şina, M. (2024, Ekim 10). *İsticâbeten li nidâi Ebi Ubeyde.. Aşerâtu'l-ulemâ yu'linûne "er-ribât el-İlmi" li da'mi Tûfâni'l-Aksâ*. Arabi 21. <https://arabi21.com/story/1632136>
- Yıldırım, R., & Çınar, M. (2018). *Seleflik Tarihsel Süreci ve Görüşleri* (1. bs). PLURAL Publications GmbH.